

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

1. listopada 2014.*

„Prethodno pitanje – Područje slobode, sigurnosti i pravde – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Uredba (EZ) br. 2201/2003 – Članci 8., 12. i 15. – Nadležnost u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću – Postupak u vezi s roditeljskom skrbi djeteta koje uobičajeno boravi u državi članici boravišta svoje majke – Prorogacija nadležnosti u korist suda države članice boravišta oca tog djeteta – Opseg“

U predmetu C-436/13,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Court of Appeal (England & Wales) (Civil division) (Ujedinjena Kraljevina), odlukom od 2. kolovoza 2013., koju je Sud zaprimio istoga dana, u postupku

E.

protiv

B.,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: R. Silva de Lapuerta, predsjednica vijeća, K. Lenaerts, potpredsjednik Suda u svojstvu suca drugog vijeća, J. L. da Cruz Vilaça, J.-C. Bonichot i A. Arabadjiev (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: N. Wahl,

tajnik: L. Hewlett, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 15. svibnja 2014.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za E., C. Marín Pedreño, *solicitor*, kao i D. Williams, *QC*, i M. Gration, *barrister*,
- za B., N. Hansen, *solicitor*, H. Setright, *QC*, E. Devereaux i R. Genova Alquacil, odvjetnici,
- za vladu Ujedinjene Kraljevine, V. Kaye, u svojstvu agenta, i M. Gray, *barrister*,
- za njemačku vladu, T. Henze i J. Kemper, u svojstvu agenata,
- za španjolsku vladu, M. J. García-Valdecasas Dorrego, u svojstvu agenta,

* Jezik postupka: engleski

— za Europsku komisiju, M. Wilderspin i A.-M. Rouchaud-Joët, u svojstvu agenata,
odlučivši, nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez njegovog mišljenja,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članaka 8., 12. i 15. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000 (SL L 338, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 133.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između E. (u daljnjem tekstu: otac) i B. (u daljnjem tekstu: majka), u vezi s nadležnošću sudova Ujedinjene Kraljevine za utvrđivanje mjesta uobičajenog boravišta njihovog djeteta S. te očeva prava na kontakt.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 U uvodnoj izjavi 12. Uredbe br. 2201/2003 navedeno je:
„Nadležnost u predmetima povezanim s roditeljskom odgovornošću, utvrđena ovom Uredbom, temelji se u svjetlu zaštite interesa djeteta, posebno na kriteriju blizine. To znači da bi u prvome redu trebala biti nadležna država članica u kojoj dijete ima uobičajeno boravište, osim u određenim slučajevima mijenjanja djetetova boravišta ili u skladu sa sporazumom između nositelja roditeljske odgovornosti.“
- 4 Članak 8., naslovljen „Opća nadležnost“, u odjeljku 2., naslovljenom „Roditeljska odgovornost“, poglavlja II., naslovljenog „Nadležnost“, Uredbe br. 2201/2003 glasi:
„1. Sudovi države članice nadležni su u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću prema djetetu koje ima uobičajeno boravište u državi članici u trenutku pokretanja postupka.
2. Stavak 1. podložan je primjeni odredaba članaka 9., 10. i 12.“
- 5 Članak 9. Uredbe br. 2201/2003, naslovljen „Ustaljivanje nadležnosti prema djetetovom prethodnom uobičajenom boravištu“, glasi:
„1. Ako se dijete zakonito preseli iz jedne u drugu državu članicu i tamo dobije novo uobičajeno boravište, sudovi države članice djetetova prethodnog uobičajenog boravišta, iznimno od primjene članka 8., zadržavaju nadležnost i tijekom tromjesečnog razdoblja od preseljenja, u svrhe izmjene sudske odluke o pravu na kontakt donesene u toj državi članici prije djetetova preseljenja, ako nositelj prava na kontakt s djetetom, na temelju sudske odluke o pravu na kontakt, i dalje ima svoje uobičajeno boravište u državi članici prethodnog djetetova uobičajenog boravišta.
2. Stavak 1. ne primjenjuje se ako je nositelj prava na kontakt iz stavka 1., prihvatio nadležnost sudova države članice u kojoj dijete ima novo uobičajeno boravište, sudjelujući u postupku pred tim sudovima i ne osporavajući pri tome njihovu nadležnost.“

6 Članak 12. Uredbe br. 2201/2003, naslovljen „Prorogacija nadležnosti“, u stavku 3. propisuje:

„Sudovi države članice nadležni su za roditeljsku odgovornost u postupcima [...] ako:

(a) postoji bitna veza djeteta i te države članice, posebno zbog činjenice da jedan od nositelja roditeljske odgovornosti ima uobičajeno boravište u toj državi članici ili da je dijete državljanin te države članice;

i

(b) su nadležnost sudova izričito ili na neki drugi nedvosmisleni način prihvale sve stranke u postupku u trenutku pokretanja postupka pred sudom, a to je i u interesu djeteta.“

7 Članak 15. Uredbe br. 2201/2003, naslovljen „Prijenos nadležnosti na sud koji je primjereniji za rješavanje“, glasi:

„1. Iznimno, sudovi države članice koji imaju stvarnu nadležnost mogu, ako smatraju da bi sud druge države članice, s kojom je dijete posebno povezano, mogao bolje rješavati predmet, ili neki posebni dio predmeta, i ako je to u interesu djeteta:

(a) zastati s rješavanjem predmeta ili dijela predmeta i pozvati stranke da podnesu zahtjev sudu te države članice u skladu sa stavkom 4.; ili

(b) zahtijevati od suda druge države članice da se proglašni nadležnim u skladu sa stavkom 5.

2. Stavak 1. primjenjuje se:

(a) na zahtjev stranke; ili

(b) po službenoj dužnosti; ili

(c) na zahtjev suda druge države članice s kojom je dijete posebno povezano, u skladu sa stavkom 3.

Prijenos po službenoj dužnosti ili na zahtjev suda druge države članice mora prihvatiti barem jedna stranka.

3. Smatra se da je dijete posebno povezano s nekom državom članicom, kao što je spomenuto u stavku 1., ako je u toj državi članici:

(a) dijete dobilo uobičajeno boravište nakon pokretanja postupka pred sudom iz stavka 1.; ili

(b) je u njoj bilo prethodno uobičajeno boravište djeteta; ili

(c) je dijete njezin državljanin; ili

(d) je u njoj uobičajeno boravište nositelja roditeljske odgovornosti; ili

(e) se u njoj nalazi imovina djeteta, a predmet se odnosi na upravljanje, čuvanje ili raspolaganje njegovom imovinom.

4. Sud države članice koji je stvarno nadležan određuje vremenski rok za pokretanje postupka pred sudovima druge države članice u skladu sa stavkom 1.

Ako u tome roku nije pokrenut postupak pred tim sudovima, sud pred kojim je pokrenut postupak nastavlja biti nadležan u skladu s člancima 8. do 14.

5. Sudovi te druge države članice mogu, ako to opravdavaju posebne okolnosti u predmetu, u svrhe zaštite interesa djeteta, prihvatiti nadležnost u roku od šest mjeseci od pokretanja postupka pred tim sudovima, u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili (b). U tom slučaju, sud pred kojim je prvotno pokrenut postupak proglašava se nenadležnim. U protivnome, sud pred kojim je prvotno pokrenut postupak nastavlja biti nadležan u skladu s člancima 8. do 14.

6. Sudovi surađuju u svrhe ovog članka, izravno ili putem svojih središnjih tijela, određeni[h] u skladu s člankom 53.“

- 8 Članak 16., naslovljen „Pokretanje postupka pred sudom“, u odjeljku 3., naslovljenom „Zajedničke odredbe“, poglavlja II., naslovljenog „Nadležnost“, Uredbe br. 2201/2003 propisuje:

„1. Smatra se da je pred sudom pokrenut postupak:

- (a) u trenutku u kojemu je pismo kojim se pokreće postupak, ili jednakovrijedno pismo, predano sudu, pod uvjetom da osoba koja pokreće postupak nije nakon toga propustila poduzeti radnje koje je morala poduzeti u vezi s dostavom pisma protustranci;

ili

- (b) ako pismo treba dostaviti prije njegova podnošenja sudu, u trenutku kad ga zaprimi tijelo nadležno za dostavu, pod uvjetom da tužitelj nije kasnije propustio poduzeti radnje koje je morao poduzeti u vezi s podnošenjem pisma sudu.“

- 9 Članak 21. stavak 1., naslovljen „Priznavanje sudske odluke“, u odjeljku 1., naslovljenom „Priznavanje“, poglavlja III., naslovljenog „Priznavanje i izvršenje“, Uredbe br. 2201/2003 glasi:

„Sudska odluka donesena u državi članici priznaje se u drugim državama članicama bez potrebe bilo kakvog posebnog postupka.“

- 10 Članak 26., naslovljen „Zabrana preispitivanja sadržaja sudske odluke“, u istom odjeljku 1. navedene uredbe predviđa:

„Ni u kakvim okolnostima nije dopušteno preispitivanje sadržaja sudske odluke.“

- 11 Članak 41. stavak 1. u odjeljku 4., naslovljenom „Izvršivost određenih sudskih odluka koje se odnose na pravo kontakta s djetetom i određenih sudskih odluka kojima se zahtijeva predaja djeteta“, poglavlja III. Uredbe br. 2201/2003 glasi:

„Prava na kontakt s djetetom iz članka 40. stavka 1. točke (a), priznata u izvršivoj sudskoj odluci donesenoj u državi članici, priznaju se i izvršiva su u drugoj državi članici bez potrebe pribavljanja potvrde izvršivosti i bez bilo kakve mogućnosti osporavanja njihova priznavanja ako je sudska odluka potvrđena u državi članici podrijetla u skladu sa stavkom 2.

Čak i ako nacionalno pravo ne predviđa izvršivost sudske odluke o pravu na kontakt s djetetom po sili zakona, sud podrijetla može izjaviti da je sudska odluka izvršiva, bez obzira na mogućnost ulaganja pravnog lijeka.“

- 12 Članak 47. stavak 2., naslovljen „Postupak izvršenja“, u odjeljku 6., naslovljenom „Druge odredbe“, poglavlja III. Uredbe br. 2201/2003 propisuje:

„Izvršenje svake sudske odluke koju donosi sud druge države članice, koja je proglašena izvršivom u skladu s Dijelom 2. ili potvrđena u skladu s člankom 41. stavkom 1. ili člankom 42. stavkom 1., provodi se u državi članici izvršenja pod istim uvjetima kao i kad bi bila donesena u toj državi članici.

Izvršenje sudske odluke koja je potvrđena u skladu s člankom 41. stavkom 1. ili člankom 42. stavkom 1. ne može biti provedena ako je nepomirljiva s kasnijom izvršivom sudskom odlukom.“

Pravo Ujedinjene Kraljevine

- 13 Prema navodu suda koji je uputio zahtjev, članak 8. Zakona o zaštiti djece iz 1989. (Children Act 1989) omogućava sudovima Engleske i Walesa odlučivati o boravištu (residence order) i pravu na kontakt (contact order), zabraniti određena postupanja (prohibited steps order) i rješavati posebna pitanja (specific issue order), a potonje može obuhvaćati odluke koje se odnose na povratak djeteta u smještaj, mjesto gdje se treba školovati ili rješavanje pitanje treba li ili ne treba određeni medicinski tretman.
- 14 U skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom (a) Zakona o obiteljskom pravu iz 1986. (Family Law Act 1986):

„Sud u Engleskoj i Walesu nadležan je za donošenje odluke na temelju članka 1. stavka 1. točke (a) u odnosu na dijete:

(a) ako je nadležan na temelju [Uredbe br. 2201/2003] [...]“.

- 15 Prema navodu suda koji je uputio zahtjev, odluka donesena na temelju članka 1. stavka 1. točke (a) u smislu te odredbe jest odluka koju sud Engleske i Walesa donosi na temelju članka 8. Zakona o zaštiti djece iz 1989.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 16 Iz odluke o upućivanju proizlazi da su otac, španjolski državljanin, i majka, državljanka Ujedinjene Kraljevine, (u daljnjem tekstu zajednički: roditelji) prilikom rođenja S.-a 27. svibnja 2005. već nekoliko godina boravili u Španjolskoj te da je S. ondje odrastao do 6. veljače 2010.
- 17 Tog dana majka i S. preselili su se u Ujedinjenu Kraljevinu, nakon što su se roditelji rastavili tijekom studenoga 2009. Nakon preseljenja, roditelji su se uzaludno pokušavali sporazumjeti o podjeli svojih prava u pogledu S.-a, što je dovelo do više sudskih postupaka u Španjolskoj i Ujedinjenoj Kraljevini.
- 18 Roditelji su 21. srpnja 2010. postigli sporazum (u daljnjem tekstu: sporazum od 21. srpnja 2010.) kad je riječ o roditeljskoj skrbi koja je dodijeljena majci i pravu na kontakt koje je priznato ocu. Taj su sporazum roditelji potpisali pred tajnikom Juzgado de Primera Instancia de Torrox (sudac prvoga stupnja u Torroxu, Španjolska). Sporazum od 21. srpnja 2010. upućen je tom sudu na odobrenje te je on 20. listopada 2010. donio odluku u kojoj se navode odredbe tog sporazuma (u daljnjem tekstu: odluka od 20. listopada 2010.).
- 19 Majka je 17. prosinca 2010. podnijela tužbu na temelju članka 8. Children Acta iz 1989. pred Principal Registry of the High Court of Justice (England & Wales), Family Division (Ujedinjena Kraljevina). Ona je zatražila donošenje odluke o boravištu (residence order), izmjenu odredaba u području prava na

kontakt iz sporazuma od 21. srpnja 2010. i odluke od 20. listopada 2010. (contact order) kao i odluku o jednom posebnom pitanju (specific issue order). Naime, majka je zatražila smanjenje prava na kontakt odobrenih ocu tim sporazumom.

- 20 Otac je 31. siječnja 2011. podnio tužbu pred istim tim sudom radi izvršenja odluke od 20. listopada 2010. na temelju članka 41. i 47. Uredbe br. 2201/2003.
- 21 Na raspravi održanoj 16. prosinca 2011. pred High Courtom majka je priznala da je, uzevši u obzir sporazum od 21. srpnja 2010. i odluku od 20. listopada 2010., ona prorogirala nadležnost Juzgado de Primera Instancia de Torrox na temelju članka 12. stavka 3. te uredbe. Ona je, dakle, izjavila da se ne protivi izvršenju odluke od 20. listopada 2010., koja je bila uredno izvršena u skladu s odredbama sporazuma od 21. srpnja 2010. Naime, pobliže utvrđeni oblici očeva prava na kontakt bili su detaljno određeni do 6. siječnja 2013.
- 22 Majka je 20. prosinca 2011. uputila Juzgado de Primera Instancia de Torrox zahtjev na temelju članka 15. Uredbe br. 2201/2003 radi prorogacije nadležnosti sudovima Engleske i Walesa. Juzgado de Primera Instancia de Torrox 29. veljače 2012. donio je rješenje o majčinu zahtjevu (u daljnjem tekstu: rješenje od 29. veljače 2012.) kojim je naveo da „[b]udući da je [odluka od 20. listopada 2010.] donesena u ovom predmetu postala pravomoćna, da je predmet okončan te da pred sudom nije u tijeku nijedan drugi predmet između stranaka u području obiteljskog prava, ne postoji nikakav razlog za utvrđivanje da ne postoji nadležnost kako je zatraženo u zahtjevu“.
- 23 Majka je 30. lipnja 2012. ponovno uputila predmet High Courtu te je zatražila da se sudovi Engleske i Walesa proglase nadležnima u odnosu na roditeljsku odgovornost u vezi sa S.-om s obzirom na to da potonji ima uobičajeno boravište u Ujedinjenoj Kraljevini u smislu članka 8. Uredbe br. 2201/2003. Odlukom od 25. ožujka 2013. High Court se proglasio nadležnim.
- 24 Sud koji je uputio zahtjev dopustio je 21. svibnja 2013. ocu podnošenje žalbe protiv te odluke High Courta od 25. ožujka 2013.
- 25 Očekujući rezultate te podnesene žalbe, High Court smatra da ne može odrediti nova detaljna utvrđenja prava na kontakt o kojem se spore roditelji. Sumnjajući u to ima li nadležnost za odlučivanje o meritumu ili samo nadležnost za izvršenje sporazuma od 21. srpnja 2010. i odluke od 20. listopada 2010., High Court nije donio nijednu odluku što se tiče razdoblja nakon 6. siječnja 2013.
- 26 U okviru te žalbe otac u biti navodi da je High Court odlukom od 25. ožujka 2013. počinio pogrešku koja se tiče prava utvrdivši da su sudovi Engleske i Walesa stvarno nadležni. Prema njegovom mišljenju, prorogacija nadležnosti na temelju članka 12. stavka 3. Uredbe br. 2201/2003 nastavlja proizvoditi učinke nakon okončanja odnosnog postupka i na taj način pruža osnovu za nadležnost kod naknadnog pokretanja svakog postupka koji bi se mogao pokazati nužnim radi odlučivanja o pitanjima roditeljske odgovornosti u pogledu S.-a. Otac također navodi da se takva nadležnost suda, koji nastavlja biti nadležan, može prenijeti na temelju članka 15. Uredbe br. 2201/2003 ako ne postoji postupak koji je u tijeku.
- 27 Majka navodi da prorogacija nadležnosti sudova države članice na temelju članka 12. stavka 3. Uredbe br. 2201/2003 proizvodi učinke sve do proglašenja pravomoćne odluke u okviru tog postupka, a da ti učinci ne postoje nakon tog proglašenja. Nadalje, ona smatra da se članak 15. Uredbe br. 2201/2003 primjenjuje samo na posebne postupke koji su u tijeku pred sudom države članice, a ne općenito na nadležnost tog suda, i to na način da je prijenos na temelju te odredbe moguće izvršiti ako postoji postupak u tijeku.
- 28 Sud koji je uputio zahtjev navodi da je Juzgado de Primera Instancia de Torrox rješenjem od 4. srpnja 2013. izrekao kaznu od 16.000 eura i spomenuo mogućnost stavljanja S.-a pod očevo skrbništvo zbog majčina neizvršenja sporazuma od 21. srpnja 2010.

29 U tim je okolnostima Court of Appeal (England & Wales) (Ujedinjena Kraljevina) (Civil division) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

- „1. Postoje li učinci prorogacije nadležnosti suda države članice na temelju članka 12. stavka 3. [Uredbe br. 2201/2003] u odnosu na pitanja roditeljske odgovornosti samo do proglašenja pravomoćne odluke u postupku o kojem je riječ ili ti učinci postoje i nakon toga?
2. Omogućava li članak 15. [Uredbe br. 2201/2003] sudu države članice prijenos nadležnosti iako nije u tijeku nikakav postupak u odnosu na dijete o kojem je riječ?“

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

30 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita prestaje li prorogirana nadležnost suda države članice pred kojim su nositelji roditeljske odgovornosti zajedničkim sporazumom pokrenuli postupak u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, na temelju članka 12. stavka 3. Uredbe br. 2201/2003, proglašenjem pravomoćne odluke u okviru tog postupka ili se ta nadležnost nastavlja i nakon proglašenja takve odluke.

Relevantnost i dopuštenost prvoga pitanja

- 31 Uvodno valja odbiti argumente Europske komisije i španjolske vlade koji dovode u pitanje relevantnost i dopuštenost prvoga pitanja. Komisija u svojem pisanom očitovanju tvrdi da iz rješenja od 29. veljače 2012. proizlazi da se Juzgado de Primera Instancia de Torrox proglasio nenadležnim na temelju članka 12. stavka 3. Uredbe br. 2201/2003 te da tu odluku sud koji je uputio zahtjev treba priznati na temelju članka 21. iste te uredbe.
- 32 Španjolska vlada smatra da se glavni postupak odnosi na pitanje priznanja i izvršenja odluke od 20. listopada 2010. kao i na zabranu preispitivanja njezinog sadržaja u smislu članaka 21., 26., 41. i 47. Uredbe br. 2201/2003 s obzirom na to da je majčin zahtjev za izmjenu sporazuma od 21. srpnja 2010. i te odluke podnesen unutar dva mjeseca od usvajanja navedene odluke.
- 33 Međutim, s jedne strane, kao što su to tijekom rasprave naveli španjolska vlada i roditelji te kao što je to u biti priznala i Komisija, ništa ne upućuje na to da rješenje od 29. veljače 2012. sadrži bilo kakvu odluku o stvarnoj nadležnosti španjolskoga suda koju bi sud koji je uputio zahtjev trebao priznati na temelju članka 21. Uredbe br. 2201/2003.
- 34 S druge strane, kao što su to tijekom rasprave naveli majka i Komisija, valja smatrati da se glavni postupak i prvo pitanje, suprotno onome što navodi španjolska vlada, ne odnose na pitanje o priznanju i izvršenju odluke od 20. listopada 2010. kao i na zabranu preispitivanja njezinog sadržaja u smislu članaka 21., 26., 41. i 47. Uredbe br. 2201/2003, nego na pitanje ima li ili nema sud koji je uputio zahtjev nadležnost u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću koja proizlazi iz članka 8. stavka 1. te uredbe.
- 35 Osobito valja ustvrditi da svako pitanje o utemeljenosti majčina zahtjeva ili o njegovoj eventualnoj zloporabi, podnesenog pred sudovima Engleske i Walesa unutar dva mjeseca od donošenja odluke od 20. listopada 2010. i kojim se nastoje izmijeniti odredbe sporazuma od 21. srpnja 2010. te stoga zamijeniti navedena odluka, u skladu s člancima 8. do 15. Uredbe br. 2201/2003 treba ocijeniti sud nadležan u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću.

- 36 Osim toga, s obzirom na činjenicu da na datum proglašenja ove presude u ovom slučaju nijedan sud nije donio nikakvu naknadnu odluku o roditeljskoj odgovornosti što se tiče S.-a i stoga odluka od 20. listopada 2010. nije ni izmijenjena ni zamijenjena, nužno je ustvrditi da je potonja na isti taj datum u potpunosti izvršiva.

Meritum

- 37 Što se tiče tumačenja članka 12. stavka 3. Uredbe br. 2201/2003, valja podsjetiti da za tumačenje odredbe prava Unije treba uzeti u obzir kako njezin tekst i cilj tako i kontekst u kojem se javlja te ciljeve propisa čiji je ona dio (presuda Van Buggenhout i Van de Mierop, C-251/12, EU:C:2013:566, t. 26. i navedena sudska praksa).
- 38 U tom pogledu valja navesti da se u skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe br. 2201/2003 nadležnost suda treba utvrditi „u trenutku pokretanja postupka“, a u skladu s njezinim člankom 12. stavkom 3. „u trenutku pokretanja postupka“. U tom pogledu članak 16. navedene uredbe određuje da se u načelu postupak pred sudom smatra pokrenutim „u trenutku u kojemu je pismeno kojim se pokreće postupak [...] predano sudu“.
- 39 Osim toga, članak 12. stavak 3. točka (b) Uredbe br. 2201/2003 za prorogaciju nadležnosti posebice traži da su nadležnost sudova izričito ili na neki drugi nedvosmisleni način prihvatile sve stranke u postupku u trenutku pokretanja postupka pred sudom.
- 40 Iz teksta članka 8. stavka 1. i članka 12. stavka 3. te uredbe proizlazi, dakle, da se nadležnost suda u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću treba provjeriti i utvrditi u svakom pojedinom slučaju kad je pred sudom pokrenut postupak, što implicira da se ona ne zadržava nakon okončanja postupka koji je u tijeku.
- 41 U vezi s kontekstom u kojem se nalaze članak 8. stavak 1. i članak 12. stavak 3. Uredbe br. 2201/2003, uvodna izjava 12. te uredbe pobliže određuje da bi u prvome redu trebala biti nadležna država članica u kojoj dijete ima uobičajeno boravište. U skladu s tom uvodnom izjavom, članak 8. stavak 1. te uredbe propisuje da se opća nadležnost u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću utvrđuje s obzirom na to boravište.
- 42 Na temelju te uvodne izjave 12. i članka 8. stavka 2. Uredbe br. 2201/2003, druge nadležnosti, osim te opće nadležnosti, priznaju se samo u određenim slučajevima promjene boravišta djeteta, predviđenima osobito u članku 9. te uredbe, ili slijedom sporazuma između nositelja roditeljske odgovornosti pripisanog u članku 12. stavku 3. navedene uredbe.
- 43 Osim toga, iz članka 9. stavka 1. Uredbe br. 2201/2003 proizlazi da u slučaju promjene uobičajenog boravišta djeteta sudovi države članice prethodnog uobičajenog boravišta zadržavaju nadležnost samo u svrhe izmjene sudske odluke donesene prije preseljenja i to u svakom slučaju samo tijekom tromjesečnog razdoblja.
- 44 Što se tiče ciljeva koje slijedi Uredba br. 2201/2003, valja navesti da njezina uvodna izjava 12. propisuje da se pravila o nadležnosti utvrđena tom uredbom u predmetima povezanim s roditeljskom odgovornošću temelje u svjetlu zaštite interesa djeteta posebno na kriteriju blizine te da jedan od uvjeta iz članka 12. stavka 3. točke (b) navedene uredbe propisuje da svaka prorogacija nadležnosti u skladu s tom odredbom mora biti u navedenom interesu.
- 45 Iz toga slijedi da se nadležnost u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću mora prije svega utvrditi s obzirom na prevagujući interes djeteta.

- 46 Doista, kao što su to opravdano naveli majka, vlada Ujedinjene Kraljevine i Komisija, iako se prorogacija nadležnosti koju su prihvatili nositelji roditeljske odgovornosti mladog djeteta za specifičan postupak može smatrati u prevagujućem interesu tog djeteta, nije moguće prihvatiti da u svim slučajevima i nakon okončanja postupka za koji je nadležnost prorogirana te tijekom cijelog djetinjstva dotične osobe takva prorogacija nadležnosti ostaje u prevagujućem interesu tog djeteta.
- 47 Stoga valja smatrati da, kad je pred sudom pokrenut postupak u skladu s člankom 12. stavkom 3. Uredbe br. 2201/2003, prevagujući interes djeteta moguće je očuvati samo ispitivanjem u svakom pojedinom slučaju je li tražena prorogacija nadležnosti u skladu s tim prevagujućim interesom.
- 48 Nadalje, navedeni članak 12. stavak 3. omogućava nositeljima roditeljske odgovornosti da zajedničkim sporazumom i pod određenim drugim uvjetima pokrenu postupak pred sudom u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću za čije ocjenjivanje taj sud u načelu nije nadležan, no ne može se pretpostaviti da takav sporazum u svakom slučaju postoji i nakon okončanja pokrenutog postupka te u odnosu na druga pitanja koja se mogu naknadno pojaviti.
- 49 Stoga valja smatrati da je prorogacija nadležnosti na temelju članka 12. stavka 3. Uredbe br. 2201/2003 valjana samo za specifičan postupak koji je pokrenut pred sudom kojemu je nadležnost prorogirana te da ta nadležnost prestaje i vraća se sudu koji je opće nadležan primjenom članka 8. stavka 1. te uredbe konačnim zatvaranjem postupka koji je doveo do prorogacije nadležnosti.
- 50 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo prethodno pitanje valja odgovoriti da prorogirana nadležnost suda države članice pred kojim su nositelji roditeljske odgovornosti zajedničkim sporazumom pokrenuli postupak u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, na temelju članka 12. stavka 3. Uredbe br. 2201/2003, prestaje proglašenjem pravomoćne odluke u okviru tog postupka.

Drugo pitanje

- 51 S obzirom na odgovor Suda na prvo pitanje, nije potrebno odgovoriti na drugo pitanje koje je bilo postavljeno u slučaju da se prorogirana nadležnost u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću na temelju članka 12. stavka 3. Uredbe br. 2201/2003 nastavlja i nakon konačnog okončanja postupka koji je doveo do te prorogacije nadležnosti.

Troškovi

- 52 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

Nadležnost suda države članice pred kojim su nositelji roditeljske odgovornosti zajedničkim sporazumom pokrenuli postupak u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, na temelju članka 12. stavka 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2001/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000, prestaje proglašenjem pravomoćne odluke u okviru tog postupka.

Potpisi